

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovci 25. marca 1885.

Št. 6.

Volimo kakor Slovenci!

Kakor je Bog ustvaril različne živali in rastline, tako je ustvaril tudi različne narode in jim dal različne jezike ali šprahe. Nas je Bog ustvaril kot Slovence in nam dal slovenščino, da se v tem jeziku zgovorimo, da v tem jeziku mislimo, molimo, beremo, pišemo in se izobražujemo. Kar nam je Bog dal, tega ne smemo zavreči.

Slovenci smo rojeni, Slovenci moramo tudi ostati, zraven pa ne zaničujemo in ne sovražimo nobenega drugega naroda. Dobro je, če kdo zna zraven svojega maternega jezika še nemško, laško ali kateri drugi jezik; pa najprej se moramo izučiti v svojem maternem jeziku, da znamo v svojem jeziku govoriti, moliti, brati in pisati. Zato pa mi hočemo, naj se naša slovenščina spoštuje v šolah in kancelijah, in to imenujemo „slovensko pravico“. Ta pravica nam je dana od svetlega cesarja in je izrečena v postavah. Mi želimo in terjamo tedaj le to, kar nam obetajo postavje; zato so pa naše terjatve čisto pravične.

Kaj pa terjamo mi koroški Slovenci?

To bomo povedali v kratkih besedah, da bo vsak pravični človek lahko spoznal, da so naše želje pravične in ponižne.

Mi hočemo in terjamo:

I. Male ali ljudske šole naj se uravnajo tako, da se bojo slovenski otroci prva 3 ali 4 leta podučevali po slovensko; od četrtega leta naprej pa naj se učijo nekaj ur na teden tudi nemščina kot učni predmet in sicer tako, da ostane slovenščina učni jezik v vseh razredih.

II. V pripravnici za učitelje naj se nastavi izprašan učenik slovenščine. Slovenskega jezika učiti se, pa naj bojo zavezani vsi tisti učenci, ki so v slovenskem kraju od slovenskih starišev rojeni. Tudi terjamo, da mora dobro slovensko znati vsaj eden iz gospodov izpraševalne komisije.

III. Tudi v latinskih in realnih šolah ne sme biti učencem dano na prosto voljo, ali se hočejo zapisati za Nemce ali za Slovence, ampak slovenske ure naj obiskuje vsak, ki je rojen v slovenskem kraju in od slovenskih starišev.

IV. Vse postavje in vsi ukazi ter oglasi cesarskih in deželnih oblastnij naj se dajo slovenskim soseskam zraven nemškega tudi v slovenskem jeziku.

V. Vsi cesarski in deželni uradniki, ki imajo opraviti s slovenskim ljudstvom, morajo slo-

vensko znati in s slovenskim ljudstvom govoriti po slovensko.

VI. Če kak Slovenec v slovenskem kraju naredi na kako cesarsko ali deželno oblastnijo ulogo, pismo ali tožbo v slovenskem jeziku, se je oblastne sme braniti, ampak jo mora sprejeti, kakor nemško.

VII. Slovenskim občinam ali soseskam se ne sme braniti, ako hočejo uradovati v slovenskem jeziku.

To je vse, kar terjamo Slovenci. Postava pravi, da imajo Slovenci enake pravice z Nemci. Mi pa si tega še terjati ne upamo, kar Nemci že davno imajo, in vendar pravijo še zmirom, da terjamo preveč, da delamo v deželi nemir in zdražbo! Poslanec dr. Luggin je rekel v deželnem zboru, ko je odgovarjal našemu poslancu č. g. Einšpielerju: „Wir werden Rechten nicht entgegen-treten, wenn dieselben in einer Form gemacht werden, dass sie im Staate Anerkennung zu finden Anspruch machen können. (Mi se ne bomo ustavljali takim pravicam, ktere zamore država pripoznati lahko in brez škode.) Zdaj pa prašamo gospoda doktorja in njegove tovarše: Ali so mar naše zgoraj našete terjatve take, da bi jih država pripoznati in uslišati ne mogla in ne smela? Ali bi bilo nemško ljudstvo kaj na škodi, ako bi se uslišale naše tako pravične in ponižne želje?

Toda pri nemškoliberalnih gospodih je škoda za vsako besedo. Oni sami spoznajo, da imamo mi prav, pa se delajo gluhe in slepe, ker nočejo, da bi prišel Slovenec do veljave in do svojih pravic. Zato pa takih ne smemo voliti. Zdaj pred volitvami bojo obetali zlate gradove; tudi z bornim Slovincem bojo prijazni in sladki kakor strd; še zaničevana slovenska beseda tekla jim bo gladko, morda bojo metali še slovensko pisane časopise med ljudstvo; ponujali se bojo Slovincem za „brate“ in „prijatelje“. To vse pa bojo delali le iz tega namena, da bi Slovence premotili in jih vjeli v svoj koš. Kakor hitro pa bojo minule volitve, ne bojo znali več slovensko, pozabili bojo svoje obljube in Slovencev ne bojo hoteli več poznati.

Slovenci, ne dajte se toraj premotiti in pogovoriti. Držite se „Mira“ in volite tako, kakor vam bo on svetoval, „Mir“ vas podučuje in kratkocasi celo leto v vašem slovenskem jeziku; nemškoliberalci pa znajo slovensko samo ob času volitev. „Mir“ vam bo nasvetoval take poslance, ki se bojo poganjali za slovenske pravice, za ubozega kmeta, za vero, domovino in cesarja. Le slovensk poslanec bo skrbel za

vas, za vašo časno in večno srečo; zato, če ste pametni, ne iščite poslanca med tujci, vzemite si moža iz vaše srede, slovenskega moža, ktereга vam bo priporočil „Mir“.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Vitez Moro in Slovenci.) Da se v državnem zboru le količkaj omenja o Koroških Slovencih, hitro je poslanec gosp. vit. Moro po konci. Kranjski poslanec gosp. dr. Poklukar je 12. marca prav rahlo v misel vzel, kako se nam Slovencem na Koroškem godi v ljudskih šolah; zdajci prosi gosp. v. Moro za besedo, „zur thatsächlichen Berichtigung“, to je, da nekaj popravi, kar gosp. dr. P. ni prav govoril. Gosp. vit. Moro graja, da gosp. dr. P. ni povedal tudi teh le besed, ki jih je gosp. baron Schmid, deželni predsednik, govoril v deželnem zboru l. 1882: „Ich habe auch nie gehört, das die Leute verlangen hätten, die Schule solle durchaus slovenisch sein.“ Pa ne gosp. dr. P., ne kdo drug na Koroškem je kedaj tirjal ne ustmeno ne pismeno, naj bi naše šole bile skoz in skoz slovenske; toraj tudi ni bilo treba teh besed ponavljati; te besede so torej le prazna slama, imenitne pa so besede gosp. barona Schmid-a: „Die Forderung, dass die Kinder slovenisch lesen, beten und schreiben lernen, halte ich für vollkommen berechtigt.“ Pa še bolj imenitne, res zlata vredne so besede, ki jih je gosp. baron Schmid, predsednik deželnega šolskega sveta, izgovoril v svojem govoru: „Der Landesschulrath wird gewiss darauf sehen, dass dieselbe (obige Forderung) erfüllt werde.“ Gosp. dr. Poklukar ni pristavil teh besed; škoda, da gosp. v. Moro tega ni popravil!

Gosp. dr. Poklukar je v svojem govoru tudi omenil, da so se nekteri občinski odbori, nekteri krajni šolski soveti, v nekterih krajih tudi oba, v nekterih krajih pa kateheti pritožili, da se slovenski jezik preveč zanemarja v nekterih šolah. Tudi to gosp. v. Moro ni bilo po volji in spet je nekaj popravljal, česar gosp. dr. P. trdil ni. Gosp. v. Moro je pravil, da sta občinski odbor in krajni šolski svet v Vetrinjah enoglasno sklenila, naj kateheti učence v viših razredih ljudske šole podučujejo v nemškem jeziku, in bojo več opravili in otroci bolj odgovarjali. No! to radi verjamemo, da so Vetrinjski občinski in šolski očetje tako salomonsko modro sklenili, — saj vemo, kdo v teh odborih veliki zvonec nosi; — tega pa nikoli ne vrjamemo, da bi otroci, ki skorej od kraja vsi doma govorijo, žebrajo in krščanski nauk v pridigah slišijo le po slovensko, — da bi ti otroci več znali in boljši odgovarjali, ko bi se podučevali v nemškem jeziku. To se bode zgodilo tedaj, ko Drava poteče v breg. In ako je res, kar gosp. žl. Moro trdi, da za slovenske otroke v Vetrinjah prosita za slovenske šole le edina dva človeka: fajmošter in mežnar: tako tega ne moremo in nočemo vrjeti; saj je po naših mislih v Vetrinjah še veliko več Slovencev, kterim nemškoliberalni duh še ni možganov do celega zmešal: Zdrava pamet, božja in človeška postava nam veleva: Podučuj mladino v matrnem jeziku!

Iz Velinje vesi pri Bilčovsu. (Hvala g. dr. Purtscherju v Celovcu!) Moja hčera je imela osem tednov bolne oči, da je le malo videla, potem je pa čisto oslepela in ni prav nič videla. K sreči sem prišel k gosp. Červenici v Celovec, kteri mi je svetoval g. dr. Purtscherja. In hvala Bogu! ta umni zdravnik je deklico popolnoma ozdravil v enem tednu. Bog mu daj srečo za to dobroto! Jernej Kriegl.

Iz Diekš. (O prihodnjih volitvah.) Ako hočemo Slovenci dočakati boljših dni, moramo si sami pot poravnati in pogladiti po pregovoru: pomagaj si sam in pomagaj ti bo Bog! Na Koroškem imamo pa dosti opraviti, prej da popravimo vsa pota, ki nam jih je razdrila nemškutarska in liberalna povodenj. Zato je poklicana posebno častita duhovščina, da ljudstvo uči in vodi pri volitvah. Vsaki dan molimo v očenašu: „Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ Božje kraljestvo pa se nam bo približalo v resnici, kedar bojo vsi ljudje živeli po Božjih zapovedih in kedar se bojo posvetne postave naslanjale na zapovedi Božje. To se zna zgoditi pa le potem, kedar bojo države vladali krščanski možje.

Ako pa volimo liberalne poslance, delamo le za Antikrista. Ljudje pravijo, da je Antikrist že rojen: Antikrist še ni rojen, pa njegovi učenci so že rojeni. Če bo on učiti začel, leteli bojo liberalci vsi pod njegovo bandero.

Kedar se bližajo volitve, vpijejo liberalci „mir, mir!“ in hočejo, naj bi č. duhovniki „mirni“ ostali, kedar volkovi trgajo čredo Kristusovo. Tak „mir“ pa ni od Boga. Saj je naš Zveličar sam rekel, da ni prinesel na zemljo „miru“, ampak meč. Kedar je pa enkrat meč krščanske pravice storil svojo dolžnost, potem pride pravi mir kraljestva Božjega.

Iz Smarjete pri Dravi. (Razvada.) Bral sem v „Miru“, kako v Žihpoljah otroci pohajkajo po korih, namesto da bi stali pred oltarjem in se obnašali spodobno, kakor mora biti v hiši Gospodovi. Pri nas pa se jih cela truma natepe v turn in tam gori se pripravajo in uganjajo norčije. Če jih res cerkovník potrebuje za zvonjenje, naj jih pa le toliko spusti v zvonik, kolikor jih je treba, ne pa celo krdelo, da so le drug drugemu napoti. Stariši, pazite, pazite na svoje otroke in vadite jih zgodaj, da bojo hodili v cerkev, stali tam pred oltarjem in lepo molili. Česar se človek navadi v mladosti, tega ne pozabi nikoli več. Kdor je pa že v mladosti med sv. mešo stal v turnskih linah, tak tudi v poznejših letih ne bo maral za Božjo službo, in namesto k sv. meši, hodil bo ob nedeljah v goro zajce lovit, kakor dela liberalna gospoda. Včasih so učitelji peljali šolsko mladino pred oltar. Kako je bilo to lepo! Zakaj tega ni več?

Iz Železne Kaple. (Sadje in zajci.) V prejšnjih časih niso vedeli naši kmetje, da je sadje kaj vredno. Pustili so rasti, kar je samo rado zrastle, požlahnovali pa sadja niso. Zdaj pa čedalje bolj spoznamo, kako dobro je sadje pri hiši. Dobro sadje se lahko frišno proda, kdor ga pa noče prodati, ga lahko posuši ali pa spreša v mošt.

Tudi jes se pečam s sadjem in nasadil ter požlahnil sem od leta 1872 do lani veliko divjakov. Imel sem veliko veselje s temi drevesci. Pa kaj se zgodi? Pridejo zajci in mi olupijo vsa drevesca,

tako da so se posušila. Veliko let sem tedaj delal in veselil se zastoj. Pa kaj hočemo? Če zajca ustrelim, bom skor huje kaznovan, kakor če bi ustrelil človeka! Ko bi naše kože v grajščinskem lesu olupile kako smereko, to bi nas zadela huda kazen. Ako pa grajščinski zajci olupijo in pokončajo naša sadna drevesa, moramo jih mirno gledati, saj ne smemo streljati za zverino. Nobeden rad ne leta okoli sodnij, da bi tožil; in če toži, koliko pa dobi odškodnine?

Pri nas je zdaj res žalostno: grof kupuje kmetije in sadi po njivah smereke. Zverina je v veliki časti, kmeta pa stiskajo z globami (denarnimi kaznimi). Ljudje pravijo, da bojo kmetije čisto zibnili z hribov.

Iz Remšenika pri Kapli. (Kake težave nam dela gozdna postava.) Mi gorjanski kmetje imamo le malo peščenih in plitvih njiv. Gospodje, kateri delajo postave, bi morali ja vendar vedeti, da mi ne moremo živeti, če nam ne pustijo „novin“ delati. Kmet namreč poseka vsako leto nekaj gošče ali germovja v planini, to goščo, ko je suha, zažge, potem zemljo razkoplje in zrahlja in vseje ozimino rž. Zemlja je spočita, zato zraste v taki „novini“ prav lepa rž. Gnoja ni treba; tisti pepel od zažgane gošče je namesto gnoja.

Ko so bili pa zadnjič meričniki v naših krajih, zapisali so vse take gošče, ostroge in grmovje za „les“ ali „gozd“, in zdaj ne smemo po teh goščah ne novin delati, ne živine pasti! Od česa bo pa živel ubogi kmet? Če se ta postava ne prenaredi, potem mi gorjanci ne moremo dalje kmetovati. Mi kmetje gospodarimo vse drugače, kakor grajščaki: mi ljubimo njive in pašnike pa domačo živino, grajščaki pa les (gozd) in zverino. Gozdna postava je dobra za grajščake, za nas pa ne. Z veliko težavo smo mi slovenski gorjanci iztrebili gozde, in celino spremenili v njive in travnike; grajščaki pa delajo zdaj narobe in spreminjajo njive in travnike v lesove. Ali je to prav?

Iz Podkloštra. (Bolezen.) V Sovčah blizu Podkloštra ljudje močno boleajo za mrzlico in vročinsko boleznijo. Skoraj v vsaki hiši imajo po dva in več bolnikov. Iz Sovčan se je bolezen zatriosila v Podklošter, in tukaj prijemlje največ vojake ulance. Umrli pa do zdaj še ni nobeden, tedaj bolezen ni prav huda. Žalostno pa je to, da Podkloštrom še zmirom nemamo nobenega zdravnika. Upanje pa imamo, da nam kmalo pošljejo kterege.

Iz Velikovškega okraja. (Kaj Slovenci hočejo; in zakaj jim nasprotujejo liberalci.) Slovenci smo že stokrat povedali, kaj hočemo, in dokazali, da so naše terjatve pravične. Mi hočemo, da bo slovenski jezik spoštovan na slovenski zemlji, da naj uradniki v kancelijah znajo slovensko ter naj po slovensko tudi govorijo in pišejo. Mi hočemo pa tudi krščanske in slovenske šole, da se bojo otroci naučili najprej po slovensko moliti, brati in pisati, v zadnjih letih pa tudi nemško. Mi hočemo, naj se nemškemu sulferajnu ukaže, da naj nas pusti pri miru. Z eno besedo, mi hočemo, naj bo Slovence ravno tako spoštovan in obrajtan kakor Nemeč, saj tudi Slovenci dajemo davke in vojake, da branijo ljubo Avstrijo. Liberalci pa se bojijo, če se bo po kancelijah pisalo vse po slovensko, da bojo potem njih otroci zgu-

bili vse bolje službe, zato ker nič ne znajo slovenskega, k večem nekoliko govoriti, pisati pa prav nič. Mi se pa ne bomo nemško učili zavoljo mestnih otrok; ampak oni naj se učijo našega jezika, če hočejo med nami dobiti lepe službe. Tudi naši kmečki sinovi, če hočejo postati gospodi, se morajo učiti nemškega jezika, zakaj bi se mestni otroci ne smeli učiti slovensčine? Kdor zna enkrat dobro slovensko, tak slovensčine ne bo sovražil, le tisti jo nerad sliši, kdor je ne zna.

Iz Št. Ilja. (Petje in orgljanje.) Enkrat ste pohvalili naše pevce, da v cerkvi lepo poejo. Zdaj je pa tega konec. Organist se punta in noče več orgljati, ker mu nočejo nič dati za to; zdaj pa še pevci nočejo peti. Žalostno je, da so gospodi učitelji postali v naših časih tako visoki, da nočejo več orgljati; revne občine pa ne morejo zraven učitelja rediti še organista. Pa tudi to ni prav, da se kmetje branijo, organistu nekaj dajati; saj to bi dajali za Božjo čast.

Upamo pa še doživeti tisti čas, da bojo orgljali spet učitelji. Vsak kristjan mora biti ob nedeljah pri sv. meši. Potem je pa že vse eno, ali v cerkvi stoji in moli, ali pa če orglja. Se ve da imamo v naših časih take učitelje, da ne hodijo k sv. meši; saj ravno blizu naše soseske nekje imajo takega učitelja. Tako pa ne sme ostati. Kako bo tak učil otroke, ki je sam še potreben poduka v verskih rečeh?

Iz Ljubljane. (V spomin Ivanu Zoru.) Mlajši svet pač ne ve, kaj smo zgubili na Ivanu Zoru. To je bil korenjak, kakoršnih se le malo rodi. Zbudil je celo Tržaško okolico in osnul tam kakih 20 čitalnic. Sklical je tabore, na katerih je bilo zbranih po 10.000 in še več ljudi. Še na drevesa in strehe so lezli, da so slišali njegove jedernate besede. Pred lahoni je bil zmirom v smrtni nevarnosti. Če je korakal skozi tržaške ulice, nosil je zmirom težko palico s svinčeno glavo čez ramo, kakor vojak puško. Pri tem je bil še korenjaške postave, zato se ga niso lotili. Tržaška okolica ga ne bo pozabila nikoli. Ko je Zor pozneje prišel v Ljubljano, bil je čisto miren. Zato ga je neki prijatelj prašal: „Kako pa da se v Ljubljani nič ne pečate s politiko?“ Zor je odgovoril: „V Ljubljani je zadosti drugih bolj modrih gospodov, ki vodijo Slovence, tukaj mene ni treba.“ Tako skromen in ponižen je bil mož; nikoli se ni hvalil s tem, kar je storil za Slovence na bregovih jadranskega morja. Pri svojih predstojnikih je bil kot rodoljub zelo črno zapisan; gonili so ga iz mesta v mesto, pa njegovega srca niso mogli predelati, prej bi bil dal svojo glavo, kakor da bi nehal ljubiti svoj slovenski rod. Energičen je bil tako, da so se ga bali še njegovi predstojniki, in če je bil on pričujoč, si nihče ni upal kaj črhniti čez Slovence. — Spisal je Zor več lepih podlistkov in dopisov v „Slovenca“ in „Slov. Narod“. Njegova prevelika skromnost in ponižnost je kriva, da ni spisal še več. Kajti vedno je pravil: „Kaj bom jes pisal, saj nič ne znam.“ Njegovi spisi pa so bili vendar prav lepi in jedernati. Bog nam daj še več takih mož! Naj v miru počiva!

Iz Ljubljane. (Nove molitvene bukvice.) V Blaznikovi tiskarni v Ljubljani je ravnokar izšel nov slovensk „Officium parvum B. V. M.“, to je: Svete dnevnice k časti presvete, vsikdar

čiste Device in Božje porodnice Marije, kakor se v katoliški cerkvi molijo v raznih časih cerkvenega leta po naredbi papeža Pija V. — Sestavil P. Adolf Mayr, iz reda sv. Frančiška, v Ljubljani 1885.“

Ta nova knjiga namenjena je v prvi vrsti udom svetovnega tretjega reda sv. Frančiška, služi pa kaj dobro tudi gospodom duhovnom in drugim pobožnim kristjanom, ki radi v domači besedi s svetopisemskimi molitvami časté prečisto devico Marijo.

Knjiga obsega tri popolnem izdelane dele, tako, da ni treba listov sem ter tje prebirati ter še le iskati zadevnih molitev, predpevov in psalmov, ki se o raznih časih — adventu, o božiču in med letom — razno vrsté.

Tej lični, primeroma majhni knjigi pridejane so še te-le potrebne molitve: sv. maša, pripravlanje za spoved, za sv. obhajilo, vera, upanje, ljubezen, ponovljenje krstne obljube, litanije Matere Božje in vseh svetnikov; vodilo (novejše po papežu Leonu VIII.), odpustki, o sprejemu in slovesni obljubi tretjerednikov.

Ta zares hvalevredna, čedna knjiga, katero naj bi vsak tretjerednik kupil, dobiva se pri Blaznik-u v Ljubljani po sledeči ceni: lepo v platno vezana 70 kr., v močno usnje vezana 90 kr., v usnje z zlato obrezo 1 gld.

Svetovati je, da se vsako predstojništvo tretjega reda preskrbi za svoj kraj in za svoje ude s to po najnovejših določilih vrejeno knjigo, da jo posamezni udje lažje, hitreje in zavoljo poštine tudi ceneje dobe.

Iz spodnje Idrije. (Nesreče. — Obrnilo se je na boljše.) Ni dolgo tega, kar sta pri nas dva utonila. Prvi je bil 11 leten fantiček, ki je iz Idrice les lovil, pa je bil preslab. Ko je „grešpelj“ zasadil v težek brun, potegnil ga je za seboj v vodo. Nekaj pozneje so šli trije rudarji s „psi“ (rudarskimi vozovi) čez most, pa most se je podrl, in vsi trije so padli v Idrico. Dva so rešili, eden je pa utonil.

V Idriji imamo zdaj boljše gospode, kakor smo jih imeli v liberalni dobi od l. 1870 do 1882. Takrat so se rudarski uradniki poganjali le za nemškutarško politiko, in godile so se reči, ki niso bile prav (to se lahko dokaže, ker je vse zapisano). Zdaj so pa gospodje vsi drugačni in pomagajo, kjer le morejo. Pravijo, da bo tudi naš stari Boštjan Leskovic dobil večo pokojnino. On je svoj čas padel v jami 6 sežnjev globoko, da je potem ležal 30 tednov, pa so mu dali le 4 gld. pokojnine. Gre mu pa 8 gld. 50 kr. in vsi želimo in upamo, da mu bodo gospodje res toliko dali, da ne bo kruha stradal on, ki je toliko let delal v jami za državo.

Iz Ljubnega na Gorenjskem. (Rezijanska nadloga.) Bohinjci so možje, ki hočejo živeti sami za se, zato so pregnali lahonske Rezijane. Pri nas je pa teh ljudi že toliko, da se bo Ljubno kmalo prekrstilo v „laško Rezijo“. Ti od lahonov popačeni Rezijani so brezbožni, ne dajo nikjer miru, se pretepajo, in kolnejo tako grdo, da se kar iskre delajo. Marsikteri vzame tukajšno dekle, potem jo pa zapusti, da jo mora rediti občina. Če hočejo ti ljudje živeti in kleti po furlansko, potem naj grejo v Furlanijo nazaj! Če se ne bojo hoteli navaditi poštenih, slovenskih šeg, bomo morali napeti druge strune.

Iz Komna pri sv. Lorencu na Štajerskem. (Slovenci, pomagajmo si sami! — Nemški „bauernverein“.) Tudi tukaj smo že sili liberalne modrosti. Naš jezik jim je toliko zoper, slovenski denar jim pa koj diši. Oni pravijo, da se nikamor ne pride s slovenskim jezikom; pri nas pa je dosti lesnih trgovcev, ki kupujejo in prodajajo vse v slovenskem jeziku in ne potrebujejo nemščine; toliko menj jo potrebuje kmet na svojem polji, ki po svetu ne pride deleč. Za vse naše nadloge nemajo družega zdravila, ko to: „nemško se učite“. Nas bi bilo pa že davno vseh konec, ko bi si ne znali pomagati s pridnim delom. Slovencem ni potrebna nemščina, ampak to je potrebno, da bi se sami poprijeli kupčije, da bi sami imeli tiste dobičke, ki jih imajo zdaj od nas nehvaležni tujei. Naša kupčija z lesom gre na Hrvaško, in tam ne potrebujemo nemščine; le to bi potrebovali, ko bi nam kak slovenski časnik prinašal cene lesa, kakor se plačuje na Hrvaškem in v Slavoniji. Posojilnice so nam koristne in potrebne. Pa še druge gospodarske družbe bi bile potrebne na kmetih. En sam si ne more nič pomagati, pa združena moč veliko premore!

Naši nemškutarji so si izmislili nove limanice, na ktere hočejo loviti slovenske kmete; to je „bauernverein“. Nedavno so pri nas napravili en tak shod. Pa kmetov ni bilo blizo; zbrani so bili le stari, že znani nemškutarji. Pri takih shodih obetajo liberalci, da bojo to odpravili, kar so prej sami naredili. Ali bojo mar sami sebe bfi po ustih? Prismode! če ste delali prej tako slabe postave, ali se hočete zdaj s tem hvaliti, kar ste se naučili od nas? Od naših slovenskih in konservativnih poslancev so pobrali nekaj pametnih, zdaj pa hočejo že vse boljše znati in obetajo zlate gradove, ker jim teče že voda v grlo. Ne boš!

Iz Dunaja. (Govor slovenskega poslanca Raiča za slovenske šole.) Koroški Slovenci ste tako nesrečni, da nemate nobenega svojega poslanca v državnem zboru na Dunaji. Zato boste pač veseli in hvaležni, da se vas včasih spominjajo slovenski poslanci iz Štajerskega, Kranjskega in Goriškega. Prejšnja leta so se potegovali za koroške Slovence dr. Vošnjak, dr. Poklukar, dr. Tonkli in Klun. Letos oglasila sta se za slovenske šole štajerski poslanec č. g. župnik Raič in kranjski poslanec dr. Poklukar. Omenim za danes najprej govor poslanca Raiča. Govoril je možato in trdo prijemal g. naučnega ministra barona Konrada. Vem, da bi bil celi govor za „Mir“ predolg, zato Vam pošljem samo tiste vrste, kjer je govoril o koroških šolah. Rekel je to-le:

„Huda, silno huda se godi slovenščini po ljudskih šolah štajerskih, koroških in primorskih. Koroška ima 124.000 do 130.000 Slovencev, ki niti ene slovenske šole v pravem pomenu besede nimajo. Zato se je že ranjki knez in škof Wiery z 97 kateheti vred pritožil pri naučnem ministru, da slovenski otroci niti tolikanj slovenščine ne znajo, da bi katekizem brati zamogli. Vse je bilo zastoj. Ustavoverno ministerstvo se niti ganilo ni! Na Koroškem imajo v resnici učni načrt, po katerem mora učitelj slovenskega otroka v šolo stopivšega takoj nemški nagovoriti ter ga skozi 8 let vedno le nemški podučevati. Leta 1882 prišel je šolski

nadzornik v ljudsko šolo v Svečah, kjer je začel takoj otroke nemški izpraševati. Ker otroci v tretjem meseci šolskega obiskovanja še niso mogli povoljno odgovarjati, izrazil se je ostri gospod jako nepovoljno o šolskem napredku. Dotični učitelj dobil je že čez nekaj dni dekret, za kazni na lastne stroške preseliti se v Velikovec na drugo službo. Učitelj se je hotel pritožiti; toda še preden mu je to mogoče bilo, že je dobil strogo povelje, da se mora preseliti o božičnih praznikih brez ugovora. Celemu svetu, izvzemši Koroško samo in pa naučno ministerstvo, dan na dan lažete, da so po Koroškem utrakvistične, t. j. slovensko-nemške šole, kjer se najprvo slovenski, potem pa nemški podučuje. V resnici so pa šole popolno nemške ter se slovenski otroci ne navadijo v slovenščini niti pisati niti brati, izvzemši morda 2 ali 3 šole in to je vendar proti šolski postavi in proti členu XIX. Tistemu učitelju ni nič drugega kazalo, kakor v sredi zime, če tudi z najboljšimi spričali previden. v Velikovec seliti se z bolno družino! (Čujte! na desni.) Službo je pa za 200 gld. slabeje dobil, kakor je bila prva. Tako hudo kaznuje se na Koroškem hudodelstvo — da je človek Slovenec — in to pod sedanjim ministerstvom!

Krajnemu šolskemu svetu v Glinjah ukazal je c. kr. okrajni šolski svet 16. novembra 1880 pod kaznijo 10 gld. rubriki 7 in 8 v zapisniku šolskih zamud nemški napolniti ter se sploh pri poslovanji s predpostavljeno gosposko nemščine kot uradnega jezika posluževati. Ugovor pri c. kr. deželnem šolskem svetu je bil brez uspeha.

V Tinjah pri Velikovci podučevala sta dva učitelja, eden Slovenec, drugi Nemec. Kar so prvega dali v pokoj ter je drugi sam ostal. Krajni šolski svet prosi pri c. kr. okrajnem šolskem svetu za drugega slovenskega učitelja, pa namesto njega le sledeč odgovor dobi: „Št. 1681. Krajnemu šolskemu svetu v Tinjah. Visoki c. kr. deželni šolski svet sporočil je z odlokom 15. oktobra 1884 semkaj, da ni v položaji, da bi zamogel slovenskega učitelja tjakaj poslati. Toraj Vam drugega ne ostaja, kakor da vpeljete poludnevni poduk za toliko časa, da se namesti služba nadučiteljeva. Ondašnji učitelj, gosp. Florijan Moser, si bo prizadeval s pomočjo kakega dečka iz II. razreda, ki naj mu bo za tolmača služil, poduk pri malih otrocih pričeti. (Čujte! na desni.) Sploh se pa v tem slučaju več gleda na tehnično spretnost pri predavanju predmetov, kakor pa na razumljivost. C. kr. okrajni šolski svet v Velikovec, 4. novembra 1884.“

Tako napreduje slovenska ljudska šola v vodstvu Koroškem.“

Kaj dela politika.

V državem zboru se je za Raičem še dr. Poklukar oglasil za slovenske šole. Omenil je tudi, kako se godi nam koroškimi Slovencem, in da nam nočejo dati slovenskih šol, če prav prosimo za nje. Poskočil je brž Vetrinjski Moro in rekel je, da je srenjski odbor v Vetrinji prosil za nemško šolo. Katehet je pa vendar prosil za več slovenščine, kaj drugega pa dr. Poklukar trdil ni, zato je bil Morov popravek nepotreben.

V Vetrinji je Morova tovarna, kjer najde veliko ljudi svoj kruh; ali se je mar čuditi, da Vetrinjska občina obrača plašč po Morovem vetru? Vetrinjski pa še ni cela Koroška; poslušati se morajo tudi druge občine. — Znani šulferajnski general dr. Weitlof je pa rekel, da na Koroškem ni 125.000 Slovencev, ter se je sklical na števljenje leta 1879, ko so našli samo 102.000 koroških Slovencev. Mi smo pa že večkrat omenili, kako čudno se je takrat zapisovalo. V Št. Jurji in v Št. Jakobu so leto in dan slovenske pridige, vendar so našli v Št. Jurji samo 4, v Št. Jakobu samo 2 Slovenca. V mestu Pliberku, v Borovljah in več drugih krajih so našli skor same „Nemce“, in vendar so pridige slovenske!

Z naučnim ministrom Konradom so vse stranke nezadovoljne. Če ravno je trikrat poprijel za besedo in se opravičeval na vse strani, vendar se ni mogel prikupiti nikomur, in vsem bo prav, če mož odstopi. Da bi le! — Naši koroški liberalci se pripravljajo že na volitve. Nedavno so imeli nek shod v Beljaku, kjer so se bojda zmenili, da bojo volili spet Vrbskega Wranna za okraj Beljak-Borovlje. Tudi možje iz Borovelj so bili tam, namreč znani liberalci in posili-nemci. — Za škofa v Lincu imenovani so č. g. prof. dr. Müller, do zdaj korar na Dunaji. — V Istri so irredentaši nahujskali ljudstvo zoper narodnjake in se ljudem nalagali, da so narodnjaki prodali Kastavski okraj Hrvatom, in da bo moral zdaj vsak v vojake, kakor nekdanj v hrvaški granici. Nevedno ljudstvo jim je res vrjelo in je postalo nemirno. Vso reč je pa poslanec Vitezič naznanil ministru Taaffeju; in zdaj smo radovedni, kaj bo ta storil na to.

Rusi marširajo proti Afganistanu. Angleži so zato v velikem strahu, da bi jim Rus ne vzel velike in lepe dežele Indije. Štreno pa je menda zmešal Bizmark; hoče jo pa spet poravnati, — se ve da ne zastonj. Poslal je svojega sina v London, da se dogovori z angleško vlado. Kaj se bo iz tega skuhalo, tega ne razodenejo svetu; morda še sami ne vejo, saj pravi pregovor: „človek obrača, Bog pa obrne.“ — Na Turškem ne bo dolgo miru; Srbi se pripravljajo, da bi Turku vzeli staro Srbijo in Macedonijo.

Gospodarske stvari.

Kaj storiti, če se živali rog odtrga.

Pogosto se zgodi, da si goved rog odtrga. Ta nesreča se včasih pripeti tako, da se rog samo od podstave odkrhne. V tem slučaju zdravljenje ni pretežavno. Krvavi ostanek ali štekkelj je treba obvezati z lanenimi ruticami, ki so bile v jesih in žganico namočene. Drugi dan se rana ovije z rutico, ki je s katranovcem pomazana in tako je ranjeni del zavarovan proti poškodovanju od zunaj. Kedar pa je rog odbit tako, da je tudi podlaga njegova zlomljena, tedaj močno kri teče, žival včasih omedli in je sploh jako iznemirjena. Če podstava ni celo prekrhljena, more zopet zarasti; če pa je od čela popolnem odlomljena, tedaj se mora rana izgnojiti, predne se celi. V prvem slučaju treba kri obrisati kosti lepo zravnati, skale izvzeti in poskušati s

kakošno obvezo, da se razlomljeni deli zopet sprimejo. V drugem slučaju pa, namreč, če je rogova, podstava od čela odtrgana, treba je počakati, da krvavenje preneha. Potem se rana lepo poravnava, jama s predivom dopolni, z jesihom namoči ali z raztopljenim galunom in obveže. Rano moramo večkrat izsušiti in s katranovcem pomazati, zlasti poleti, ali tudi s kakošno drugo bridko tvarino, da se mrčesje odganja.

„Novice“.

Varujmo les!

S pokončevanjem lesov se ne le poškoduje celo narodno blagostanje, ampak tudi vsa narodova moč in omika. Kajti le narodi, kateri imajo še kaj lesov, imajo tudi prihodnost ali bodočnost, ovi narodi pa, ki nimajo več lesov, nimajo tudi nobene bodočnosti. To spričuje zgodovina vseh časov, to kaže tudi vsakdanja skušnja. Toraj varujmo se nepremišljenega pokončevanja prekoristnega lesa, tam kjer ga še kaj je. Tam pa, kjer je kaj golega, sveta, pridno svet pogojdujemo.

„Sl. Gosp.“

Gnojnica in travnik.

O vročem in suhem poletnem vremenu ne kaže gnojnice po travniku razlivati, ker se le prado primeri, da pognojeni prostori popolnoma izgore. Pač pa je dobro malo pred dežjem ali pa ob dežji z gnojnico gnojiti. Najboljše pa je to v pozni jeseni ali pa po zimi na sneg. Tudi rano spomladi gnojnica travniku prav dobro dene.

„Sl. Gosp.“

Za poduk in kratek čas.

Stari in novi čas.

(Dalje.)

Železnica je tukaj!

Poglejmo zdaj spet v našo vas nazaj, kaj se tam godi, odkar je nastopil novi čas. Že takrat, ko so začeli železnico zidati, odprla se je v vasi gostilnica. Železniški delavci so tam pili. Radovednost je gnala tudi vaščane v gostilnico, da so videli tuje ljudi in jih opazovali od strani. Naj bi jih nikdar ne bili videli! Tukaj v gostilnici je bilo vse židane volje. Kmetje so iz začetka kar zijali, ko so videli, kako ti ljudje pijejo, jejo in kvartajo. Kmalo se je to življenje prikupilo tudi domačim fantinom. „Če ti revni delavci tako živijo“ so si mislili, „zakaj pa ne mi kmetiški sinovi?“

Tuji delavci so vedeli tudi veliko povedati, kako je zunaj po širokem svetu, kako se po svetu veselo živi in kako vse napreduje. Kmetom se je čudno zdelo, da svet tako razkošno živi, oni sami pa so do zdaj živeli tako borno in pri trdem. Pogačnikov hlapec je rekel neki večer: „Se le zdaj sem začel živeti, prej smo samo trpeli in stradali. Nič nismo vedeli, kaj je kratek čas.“

Tako je šlo naprej, dokler ni prišla železnica. Čudno so zijali ljudje, ko je prisopihal prvi vlak. Iz njegovega dimnika se je valil gost dim v različnih čudnih podobah. Niso bile zastonj čudne te podobe iz dima. Saj je železnica prinesla marsikaj

čudnega, med drugim tudi groznega zmaja, o katerem bomo precej spregovorili kaj več. Ta zmaj je požrl srečo in blagostanje cele okolice.

Kar so stari kmetje prerokovali od železnice, to se ni zgodilo. Dim iz kotla ni posmodil sadnih dreves; iskre niso požigale hiš; drva niso padle v ceni, tudi konji niso postali nepotrebni; pa tudi oves ne. Ravno narobe: drva so se podražila; stavbeni les se je prodajal na vse strani dražej, kakor prej. Podražilo se je žito, živina, maslo; vsako reč je kmet lahko spravil v denar.

In vendar je tista vas zdaj veliko bolj revna, kakor prej. Denarja ni več med ljudmi, ampak povsodi dolgovi in revščina. Po železnici je prišlo vendar veliko denarja v ta kraj, vsaka reč se je podražila in kmet je skupil velike več, ko prej. Ljudje bi bili lahko bogati, da so živeli, kakor poprej. Pa grozni zmaj, ktereга smo prej omenili, jim je požrl vse sproti.

Zmaj.

„Kakošen pa je bil tisti zmaj?“ boste barali. To boste precej zvedeli. Naj bi bili ljudje ostali tako „zmerni, priprosti, trezni, varčni in ponižni,“ kakor poprej, potem bi bila železnica že dobra. Nihče pa jih ni svaril pred groznim zmajem požrešnosti in zapravljivosti. Ta zmaj je začel hudo gospodariti v naši vasi; požrl je staro treznost in poštenost, zadovoljnost in srečo! On je pokončal stari, dobri čas! Ali mar za zmirom?

Le poglej, kako so ljudje začeli živeti! Po vseh hišah so začeli piti kavo (kofé); jed jim ni bila več po godu, če ni bilo kaj od mesa; tobak in cigare so začeli kaditi kar od kraja. Pa kaj še to, — žeja, žeja ta je postala huda! Kar cele sode piva in žganja so začeli vlačiti v vas. In potem obleka! Fantini in dekleta, vse se je začelo oblačiti v fino, kupljeno blago. Kdo bi naštel vse reči, ki jih nališpana kmečka hči potrebuje v našem času, da se more skušati s svojimi vrstnicami! Kdo se zmeni še za srebrn prstan? Kar ni zlato, jim še pogleda ni vredno! Tudi stara hišna oprava se je morala umakniti novi, v mestu kupljeni. Ljudstvo se je začelo sramovati vsega, kar ga je spominjalo na staro priprosto življenje.

Potrato na vse strani, to so imenovali „napredek“. Nobenega ni več trpelo doma, vleklo jih je k veseliam v gostilnico, v mesto, v gledališče itd. Vse to pa stane denar. Tako je zmaj potrate uničil blagostanje.

(Dalje pride.)

Smešničar.

Neka deklica je šla z vozičkom v mesto. Pride mimo naprežen voz; ona hitro priveže svoj voziček zadej k napreženemu vozu in se vsede na svoj voziček, tako da je konj vleklo njo in voziček. Ko voznik to zapazi, jo začne kregati: „Kdo ti je rekel, sedi na moj voz?“ Deklica pa se hitro odreže: „Saj ne sedim na vašem vozu, ampak na svojem.“ Voznik se je nasmejal in jo pustil pri svojem vozu.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Časnik „Freie Stimmen“ pravi, da se z besedo „nemškutar“ zmirjajo Nemci, in da je že sodnija spoznala to besedo za razžaljivo. Oboje je neresnično. Beseda „nemškutar“ pomeni slovenskega odpadnika, posili-nemca, ki je rojen Slovence, pa hoče po sili Nemeč biti. Tudi nam ni znano, da bi bil že kdo obsojen zavolj te besede. Na Štajerskem so pač enega tožili zavolj besede „nemčur“, pa sodnija ga je spoznala nekrižega in izrekla, da beseda „nemčur“ ni razžaljiva. Zdi se nam, da nam želijo liberalci spet kako tiskovno pravdo! — V mestnem zboru Celovškem se zdaj pogosto pogovarjajo o železnici iz Celovca v Rožno dolino. Kaj več o tem spregovorimo prihodnjič. Za danes rečemo le, da bi železnica ostala brez pomena, ako se ne podaljša skozi Ljubel preko Tržiča do Kranja. Zato bo pa treba veliko denarja. Vsakako je taka železnica Koroščem bolj potrebna, kakor ona čez Ture planine, ki bo največ koristila le nemški državi. — Graščino Pokin pri Grabstanji je kupil baron Gagern za 34.000 gld. On hoče tam na debelo izdelovati in prodajati puter in sir. — Hudo zameril se je liberalcem tukajšni kamnosek g. Fr. Vogler, ker jim je pri občnem zboru obrtniškega društva povedal, da je tukajšna obrtniška šola za nič, da se nje vodja arhitekt Hess premalo briga za šolo, in da on sploh ni za to službo. — Umrl je tukaj veliki trgovec Peter Merlin, občespoštovan mož in veren kristjan. Pogreb je bil v nedeljo velikansk. — V neki krčmi blizu Trbiža so se hudo stepli. Neki vojak je prebodel nekega kovača z bajonetom. Kovač je kmalo potem umrl. — V Naborjetu se je obesil neki krojač iz Blaka. — V Žabnicah so se stepli fantje; eden je čez devet dni umrl za ranami, ki jih je dobil pri tem tepežu. — Kmetijska družba Koroška bo vlado prosila, naj zopet upelje in po ceni prodaja živinsko sol. — Za konjske premije je vlada kmetijski družbi podelila 2000 gld. — V Večni vesi v podjunski dolini je 16letni Jur E. hlapca Lužnika tako nesrečno vdaril s kolom po glavi, da je Lužnik koj na tla padel, in umrl že v prihodnji noči. — Pri občnem zboru kmetijske družbe so Lackner, Hock in Aichenegg tožili, (kar „Mir“ že od nekdanj piše), da je gozdna postava za gorjance preojstra, ker gozdarji ne pustijo živine pasti po takih krajih, ki so zapisani za „les“, čeravno so le gošče, po katerih se je od nekdanj pasla živina. Če gorjanec nema pašnikov, tudi živine ne more rediti, brez živine pa ni kmetovanja. Tudi proti žganju so gospodje prav oestro govorili in nasvetovali, naj se ta kuga odpravi, če treba, z vso silo. Gospod deželni predsednik je temu pritrnil. — Na smrt obsodili so hlapca Edlingerja iz St. Vidskega okraja, ker je dva človeka oropal in enega umoril. — Iz železne Kaple je prišla prošnja na kupijsko in obrtno zbornico, naj bi se tam upeljala kaka domača obrtnija, da bi imeli ljudje kak zaslužek. To bi bilo res potrebno! — Na fužinah pri Guštajnu so odprli telegrafsko uradnijo. — Naši nemški liberalci slepijo slovenske kmete pred volitvami vselej s hlinjenimi besedami: „Korošci smo vsi brati, Nemci in Slo-

venci moramo biti edini in složni, tako bomo v miru skupaj živeli.“ Ali pa moremo in smemo verjeti, da bi taki ljudje res spoznali Slovence za svoje brate, katerim preseda vsaka slovenska beseda. Čujte: Katoliški gospodi in gospe hočejo pri Celovcu napraviti zavetišče za spridene deklice. Da bi nabrali kaj denarja, napravili so tudi loterijo, in prodajajo po 50 kr. srečke. Te so na eni strani nemško, na drugi slovensko tiskane. Te uboge slovenske besede pa našim ultra-nemcem ne dajo spati. Časnik „Bürger- und Bauernzeitung“ piše o tej stvari: „Für eine Anstalt, um verwahrloste Mädchen zu bergen und erziehen, wurden Lose einer Wohlthätigkeitslotterie in Umlauf gesetzt. Die Sammlungsmethode, durch eine Gewinnsthoftung das Almosengeben angenehmer zu machen, übt immerhin noch einen Reiz aus, obwohl die Gewinnstchance geringfügig genug ist. Diesmal wurden wir aber durch ein „Novum“ überrascht: die Lose sind paritätisch deutsch und windisch gedruckt. Ob diese Neuerung beliebt wurde, um slovenisch gesinnten Geistlichen zu schmeicheln, oder um im Sinne der nationalen Tendenz, die heute Oberwasser hat, politisch zu demonstrieren, lassen wir dahingestellt. Für das finanzielle Ergebnis dürfte der Griff kein glücklicher sein, denn es dürften die Deutschen Kärntens diese Lose „lei lassen.“ Zdaj prašamo vsacega trezno mislečega človeka: Ali ni to skrajni narodni fanatizem? Slovensčina na srečkah jim je strašno na poti. Rajši vidijo, ako se ta v prvi vrsti za Celovec in za nemško ljudstvo koristna reč ne izpelje, kakor pa da bi ljudje kupovali take srečke, ki imajo poleg nemškega tudi slovenski tekst! Da pa koristna naprava zavolj slovensčine ne bo trpela škode, prosimo č. rodoljube slovenske, naj pridno kupujejo te srečke. Dobijo se pri vredništvu „Kärntner Volksblatt-a“. Banka „Riunione Adriatica“ je vzela 1000 srečk! — Gosp. J. Heindl, cerkveni umetnik na Dunaji, nam je poslal na ogled nekaj prav lepih podobice „v spomin prvega sv. obhajila“ s slovenskim tekstom. Podobice, kakor so lepe, res niso drage in jih priporočamo. Ob enem opozorujemo na Heindlnov oglas v današnjem listu.

Na Kranjskem. Na drobno se prodaja Volmanova graščina Neuhoft pri Novem mestu. — Veliki zbor slov. Matice bo 8. aprila v ljubljanski čitalnici. — Občni zbor društva „Narodni dom“ bo še le mesca maja. Dan se bo določil pozneje. — Pri Bohinjskem jezeru hočejo zidati veliko gostilnico za tujece.

Na Štajerskem. Konjice zapustil je zdravnik dr. Premšak. Ljubil je le Nemce, zato ima prav, da se preseli v kak nemški kraj. — Šmarska občina prosila je ministra Pražaka, naj bi prestavil sodnijska uradnika Rothsčadelna in Wagnerja, ker Slovincem nista prijatelja. — Nemško šolo hočejo napraviti posili-nemci v Celjski okolici.

Na Primorskem. V Kobaridu je umrl g. Josip Pagliaruzzi, poštar, vnet rodoljub in nadejpoln pisatelj slovenski. Naj v miru počiva!

Janez Heindl, cerkveni umetnik na Dunaji, Štefansplatz 7, fürst-erzbischöfliches Palais, priporoča za velikonočni čas vsem slovenskim katehetom in spovednikom svoje krasne podobice „v spomin na spoved in sv. obhajilo“ s slovenskim tekstom. Tucat velja po 70, 90 kr. najlepših 1 gld.; sto podobice pa 5 gld. 50 kr., po 7 gld. in 8 gld., kakor si kdo izbere. Izgledki (muštri) se pošljejo zastoj, kdor jih želi.

Zvonove lijejo **Janez Dencelnovi sinovi** v Mariboru, kakoršno težo in kakoršen glas kdo želi. Dencelnovi zvonovi so od nekdaj na dobrem glasu.

Zahvala. Mi smo za našo cerkev pustili uliti tri zvonove pri Dencelnovih sinovih v Mariboru na Štajerskem. Zvonovi so lepo uliti, imajo lepo obliko in opravo, in prav lep, veličasten glas. Iz prijaznega hriba v Lipi prepevajo čast Bogu, pa tudi čast poštenega mojstra Dencelna, kterega z dobro vestjo priporočamo cerkvenim predstojnikom po Koroškem.

Cerkveno predstojništvo v Lipi pri Vrbi 11. novembra 1884. Janez Marinič, župnik; Primož Košat, Anton Kovačič, cerkvena ključarja.

Na citre igrati je lepa reč, kdor zna. Kdor se tega dobro naučiti želi, naj se oglasi v Celovcu v hiši št. 10 v dunajskih ulicah (Wienergasse).

Štacuna (prodajalnica) za kramarijo se daje prav po ceni za več let v najem. Je blizu farne cerkve in ceste, ter ima vso hišno opravo. Več se izve pri posestniku **Luki Markaču** v Kotljah, pošta Gutenstein.

V najem dobiti želi nekdo malo domačijo s kakimi 5—7 birni posesti, ali pa kako gostilnico na Koroškem za tri leta. Imé se izve pri vredništvu „Mira“.

Velika zaloga pravih holandskih slanikov (arnikov)

okajenih in osoljenih prve vrste za surove jesti, katere razpošilja podpisani po sledečih nizkih cenah na vse kraje

I. vrste velike ribe okajene	gl.	17.—	} v sodih po 600 rib
II. " " " "	"	14.50	
III. " " " "	"	12.—	
IV. " " " "	"	10.50	

slaniki osoljeni

v sodčkih po 5 kil gld. 2.25
" " " " " " 10 " " 5.—
na kolodvor Trst proti povzetju ali netto Cassa.

Evgen Dolinar — Trst.

Velika harmonika, ki poje kakor orglje, ter ima 4 registre, 24 basov, in 48 trobent, ter nadomestuje vse druge godbene instrumente, se lahko vidi pri urarju Bajcu v Ljubljani, rimske ulice. Za tako harmoniko hočejo navadno 100 do 140 gold., urar Bajec pa jo naredi za 80 gld. On izdeluje in popravlja tudi fisharmonike in druga glasbila.

Cerkovnik in organist želi premeniti mesto in išče druge enake službe. Ponudbe na vredništvo „Mira“.

Loterijske srečke

od 14. marca.

Line	77	78	3	5	62
Trst	86	5	21	53	65

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	15	6	45
rž	4	70	5	85
ječmen	4	30	5	35
oves	2	60	3	25
heda	3	59	4	20
turšica	4	—	4	75
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	—	6	25
krompir	1	40	1	85

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	58
telečje meso	—	66
svinjsko meso	—	65
koštrunovo	—	44
maslo	—	96
puter	—	90
prekajen špeh	—	82
frišen špeh	—	66
mast	—	74
100 kil sena	2	20
100 kil slame	1	50
100 kil deteljnega semena	45	—

Oves, ječmen, rž in heda so se nekoliko podražili, kakor vsako leto proti vigredi. Pšenica pa je še nekaj boljši kup. Jajca so zdaj boljši kup, špeh se je pa podražil.

V tretjič pridejo na dražbo:

11. aprila. Pulfererjeva kmetija v Pöllingu, cenjena 904 gld., pri okr. sodn. v Volšberku.
20. apr. Adamičeva kmetija v Vabnji vesi pri Šmihelu, cenjena 4664 gld., pri okr. sodniji v Celovcu.
20. apr. Messnerjeva kmetija na Weinbergu, cenjena 2257 gld., pri okr. sod. v Št. Pavlu.
24. apr. Tribučeva hiša v Naborjetu, cenjena 2072 gld. pri okr. sod. v Trbižu.